

Przedmiot: Historia powszechna po II wojnie światowej, rok III, semestr zimowy i letni, studia niestacjonarne pierwszego stopnia

Ilość godzin: 20

Forma: wykład . Na wykładach przedstawione zostaną wybrane problemy, zagadnienia z zakresu dziejów politycznych, gospodarczych i szeroko rozumianej kultury Europy i świata w okresie 1945-2000.

Sposób rozliczenia: egzamin. Egzamin będzie miał formę pisemną. Przewidziany jest test: ok. 50 zróżnicowanych pytań (test jednokrotnego wyboru, zaznaczenie wskazanego państwa na mapie, zadania typu: prawda – fałsz, uzupełnienie tekstu).

Wykaz literatury do egzaminu:

Kukułka J., Historia współczesna stosunków międzynarodowych 1945-1994, Warszawa 2003.

Historia polityczna świata XX wieku, red. M. Bankowicz, t. 1-2, Kraków 2004.

Roszkowski W., Półwiecze. Historia polityczna świata po 1945 roku, Warszawa 1997.

Olszewski W., Świat po roku 1945, t. 1-2, Poznań 2000.

Najnowsza historia świata 1945-1995, t. 1-3, pod red. A. Patka, J. Rydla, J. J. Węca, Kraków 2003.

Kukułka J., Stosunki międzynarodowe 1945-2000, Warszawa 2000.

Czubiński A., Historia powszechna XX wieku, Poznań 2006.

Calvocoressi P., Polityka międzynarodowa po 1945 roku, Warszawa 1998.

Czubiński A., Olszewski W., Historia powszechna 1939-1994, Poznań 1995.

Johnson P., Historia świata od roku 1917 do lat 90 - tych, Londyn 1992.

Kennedy P., Mocarstwa świata: narodziny, rozkwit, upadek. Przemiany gospodarcze i konflikty zbrojne w latach 1500-2000, Warszawa 1994.

Historia świata. Ostatnie pięćset lat, red. E. Wright, Warszawa 1992.

Krasuski J., Europa Zachodnia. Dzieje polityczne 1945-1993, Warszawa 1995.

Laqueur W., Historia Europy 1945-1992, Londyn 1993.

Garlicki A., Historia 1815-2004. Polska i świat, Warszawa 2005.

Zernack K., Polska i Rosja. Dwie drogi w dziejach Europy, Warszawa 2000.

Zarys dziejów Afryki i Azji 1869-1996. Historia konfliktów, pod red. A. Bartnickiego, Warszawa 1996.

Wandycz P. S., Cena wolności. Historia Europy Środkowowschodniej od średniowiecza do współczesności, Kraków 1995.

Kosidło A., Dekolonizacja Afryki. Kryzys formalnego imperium Wielkiej Brytanii 1939-1951, Gdańsk 1997.

Bazyłow L., Wieczorkiewicz P., Historia Rosji, Wrocław 2005.

Mrozek B., Historia Najnowsza Azji Południowo-Wschodniej 1917-1970 (Zarys polityczny), Warszawa 1973.

Cziomer E., Historia Niemiec współczesnych 1945-2005, Warszawa 2006.

Krasuski J., Historia Niemiec, Wrocław 2002.

Critchlow D. T., Michałek K., Historia Stanów Zjednoczonych Ameryki, t. 5 1945-1990, Warszawa 1995.

Przedmiot: Historia gospodarcza, rok I, semestr zimowy, studia stacjonarne

Ilość godzin: 30

Forma: wykład (dla studentów Wydziału Zarządzania i Wydziału Ekonomicznego UG). Na wykładzie zaprezentowane zostaną wybrane problemy, zagadnienia z zakresu historii gospodarczej Polski i Europy w okresie od średniowiecza do czasów współczesnych (V-XX w.).

Sposób rozliczenia: zaliczenie na stopień. Przewidziany jest test: ok. 40 zróżnicowanych pytań (test jednokrotnego wyboru, uzupełnienie tekstu, zadania typu: prawda – fałsz).

Wymagana literatura:

A. Obowiązkowa:

Mierzwa E.A., Anglia a Polska w pierwszej połowie XVII w., Warszawa 1986.

B. O charakterze podręcznikowo-syntetycznym (do wyboru):

Kuliszer J., Powszechna historia gospodarcza średniowiecza i czasów nowożytnych, t. 1-2, Warszawa 1961.

Bloch M., Społeczeństwo feudalne, Warszawa 2002.

Kostrowicka I., Landau Z., Tomaszewski J., Historia gospodarcza Polski XIX i XX wieku, Warszawa 1978.

Między państwem a rynkiem. Dylematy polityki gospodarczej Polski, Warszawa 1994.

Landau Z., Gospodarka Polski Ludowej, Warszawa 1994.

Kaliński J., Gospodarka Polski w latach 1944-1989. Przemiany strukturalne, Warszawa 1995.

Braudel F., Kultura materialna, gospodarka i kapitalizm XV-XVIII w., t. 1-3, Warszawa 1992.

Rosenberg N., Birdzell L. E., Historia kapitalizmu, Kraków 1994.

Topolski J., Narodziny kapitalizmu w Europie XIV-XVII wieku, Warszawa 1987.

Rusiński W., Zarys historii gospodarczej powszechnej. Czasy nowożytne i najnowsze (1500-1939), Warszawa 1970.

Małowist M., Wschód a Zachód Europy w XIII-XVI wieku. Konfrontacja struktur społeczno-gospodarczych, Warszawa 1973.

Kaczyńska E., Piesowicz K., Wykłady z powszechnej historii gospodarczej (od schyłku średniowiecza do I wojny światowej), Warszawa 1977.

Ciepielewski J., Kostrowicka I., Landau Z., Tomaszewski J., Historia gospodarcza świata XIX i XX wieku, Warszawa 1970.

Ogger G., Geniusze i spekulanci. Jak rodził się kapitalizm, Warszawa 1993.

Kennedy P., Mocarstwa świata: narodziny, rozkwit, upadek. Przemiany gospodarcze i konflikty zbrojne w latach 1500-2000, Warszawa 1994.

Landau Z., Tomaszewski J., Zarys historii gospodarczej Polski 1918-1939, Warszawa 1981.

Jeziński A., Historia gospodarcza Polski 1815-1980, Warszawa 1980.

Kaliński J., Landau Z., Gospodarka Polski w XX wieku, Warszawa 2003.

Landau Z., Roszkowski W., Polityka gospodarcza II RP i PRL, Warszawa 1995.

Skodlarski J., Zarys historii gospodarczej Polski, Warszawa 2002.

Kurowski S., Polityka gospodarcza PRL, Warszawa 1990.

Jeziński A., Leszczyński C., Dzieje gospodarcze Polski w zarysie do 1989 r., Warszawa 1994.

Przedmiot: Historia Rosji, rok I, semestr zimowy, studia stacjonarne pierwszego stopnia

Ilość godzin:30

Forma: ćwiczenia

Sposób rozliczenia: zaliczenie na stopień

Wykaz realizowanych tematów oraz wymagana literatura:

I-II. Początki Rusi

1. Warunki naturalne
2. Życie codzienne Rusów
3. Problem nazwy „Rus”
4. Cywilizacja staroruska:
  - a) geneza (teoria „skandynawskiej obecności”) i rozwój
  - b) ustrój polityczny i społeczno-terytorialny (pozycja księcia i posadników-namiestników, drużyna ,wiece, gmina)
  - c) główne ośrodki (Kijów, Nowogród, Psków, Włodzimierz, Suzdal) i ich specyfika
  - d) wyprawy wojenne (podboje Światosława)

Literatura:

- Bardach J., O roli Normanów we wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyźnie Wschodniej, „Kwartalnik Historyczny” 1958, nr 2.
- Birnbaum H., Średniowieczny Nowogród. Życie polityczne, społeczne i kulturalne w staroruskiej wspólnocie miejskiej, [w:] Chrześcijaństwo Rusi Kijowskiej, Białorusi, Ukrainy i Rosji (X-XVII wiek), Kraków 1997.
- Boroń P., Słowiańskie wiece plemienne, Katowice 1999.
- Bratkowski S., Pan Nowogród Wielki, Warszawa 1999.
- Paszkiwicz H., Powstanie narodu ruskiego, Kraków 1998.
- Rybakow B., Pierwsze wieki historii Rusi, Warszawa 1983.
- Wasilewski T., Bizancjum i Słowianie w IX wieku. Studia z dziejów politycznych i kulturalnych, Warszawa 1972.
- Wasilewski T., Studia nad składem społecznym wczesno-średniowiecznych sił zbrojnych na Rusi, „Studia wczesno-średniowieczne” 1958, t. 4.
- Grabski A. F., Kilka uwag na marginesie dyskusji nad początkami państwa ruskiego, „Slavia Orientalis” 1959, nr 1.
- Rostkowski G., Wyprawa Światosława na Chazarię w 965 r. i jej następstwa, „Przegląd Historyczny” 2001, nr 3.

III. Chrystianizacja Rusi

1. Specyfika pogaństwa Rusów:
  - a) panteon bogów
  - b) kult
  - c) rola religii pogańskiej w procesie konsolidacji państwa i poszczególnych grup

- społecznych
2. Początki chrześcijaństwa na Rusi
  3. Chrzest i jego następstwa
  4. Ruska Cerkiew:
    - a) organizacja
    - b) pozycja prawna
    - c) relacje z państwem

Literatura:

- Brückner A., Mitologia słowiańska i polska, Warszawa 1985.
- Gieysztor A., Słowiańskie wierzenia tradycyjne i chrystianizacja Rusi: Zmiana i kontynuacja, [w:] Chrześcijaństwo Rusi...
Dzieło chrystianizacji Rusi Kijowskiej i jego konsekwencje w kulturze Europy, Lublin 1988.
- Paszkiewicz H., Początki Rusi, Kraków 1996.
- Chrystus zwyciężył. Wokół chrztu Rusi Kijowskiej, Warszawa 1989.
- Petelczyc R., Pierwsi ruscy święci Borys i Gleb w legendach staroruskich, „Przegląd Humanistyczny” 1989, nr 10.
- Gumilow L., Od Rusi do Rosji, Warszawa 2004.

IV. Niewola mongolska

1. Rozdrobnienie feudalne na Rusi:
  - a) geneza
  - b) specyfika
  - c) konsekwencje
2. Inwazja mongolska:
  - a) przebieg
  - b) specyfika
  - c) następstwa
3. Ruś w okresie „jarzma mongolskiego”:
  - a) polityka Ordy wobec Rusi i książąt ruskich
  - b) życie codzienne ludności ruskiej
4. Cerkiew w czasach dominacji mongolsko-tatarskiej

Literatura:

- Opowieść o tym, jak Batu-chan zburzył Riazan, [w:] Literatura staroruska. Wiek XI-XVII. Antologia, Warszawa 1971.
- Kałużyński S., Dawni Mongołowie, Warszawa 1983.
- Zientara B., Dawna Rosja. Despotyzm i demokracja, Warszawa 1995.
- Słowo o ruinie Ziemi Ruskiej po śmierci wielkiego księcia Jarosława, [w:] Literatura staroruska...
- Andrusiewicz A., Cywilizacja rosyjska, t. 1, Warszawa 2004.

V. Kultura staroruska

1. Kulturotwórcza rola Cerkwi
2. Klasztory – ośrodkami formowania „nowych ludzi”
3. Etyka staroruska
4. „Przeplwy kulturowe” między Rusią a Bizancjum i Zachodem

Literatura:

- Dziesięć wieków związków wschodniej słowiańszczyzny z kulturą Zachodu, Lublin 1990.
Billington J. H., Ikona i topór. Historia kultury rosyjskiej, Kraków 2008.
Lipatow A., Rosja i Polska: konfrontacja i grawitacja. Historia. Kultura. Literatura. Polityka, Toruń 2003.
Małek E., Gest w kulturze i literaturze staroruskiej, [w:] Literatura rosyjska i jej kulturowe konteksty, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk – Łódź 1990.
Wójcicka U., Staroruska interpretacja rzeczywistości (Obrzęd pogrzebowy – mit – symbol), [w:] Literatura rosyjska...
Kłoczowski J., Od pustelni do wspólnoty. Grupy zakonne w wielkich religiach świata, Warszawa 1987.
Łotman J., Uspienski B., Rola modeli dualnych w dynamice kultury rosyjskiej (do końca XVIII w.), [w:] Semiotyka dziejów Rosji, Łódź 1993.
Lichaczow D. S., Poetyka literatury staroruskiej, Warszawa 1981.

VI. Narodziny silnej władzy centralnej (XIV-I poł. XV w.)

1. Ekspansja litewska
2. Uwalnianie się spod mongolsko-tatarskiego nadzoru (znaczenie bitwy na Kulikowym Polu)
3. Idea silnej władzy książęcej
4. Rozszerzenie wpływów Kościoła łacińskiego
5. Wzrost znaczenia politycznego, religijnego, ekonomicznego Wielkiego Księstwa Moskiewskiego

Literatura:

- Dogońska J., Cywilizacyjna tożsamość Rosji, Toruń 1997.
Kuczyński S. M., U podstaw rozwoju i potęgi Księstwa Moskiewskiego, Łódź 1955.
Alexandrowicz S., Ruska świadomość narodowa w średniowieczu, [w:] Państwo, naród, stany w świadomości wieków średnich, Warszawa 1990.
Heller M., Historia imperium rosyjskiego, Warszawa 2000.
Zernack K., Polska i Rosja. Dwie drogi w dziejach Europy, Warszawa 2000.
Andrusiewicz A., Cywilizacja...

VII. Wielkie Księstwo Moskiewskie

1. Koncepcja „Moskwa – Trzeci Rzym”
2. Panowanie Iwana III:
  - a) proces jednoczenia Rusi
  - b) zrzucenie zwierzchnictwa tatarskiego
  - c) polityka dynastyczna
  - d) polityka wewnętrzna (aparatury władzy, struktura społeczno-gospodarcza i wojskowa, relacje z Cerkwią)

Literatura:

- Kucharzewski J., Od białego caratu do czerwonego, t. 1 Epoka mikołajowska, Warszawa 1998.
Uspienski B., Percepcja historii w Dawnej Rusi i doktryna „Moskwa – Trzeci Rzym”, [w:]

idem, Religia i semiotyka, Gdańsk 2001.

Kozłowski A., Rosja wyparta z Europy. Geopolityka granicy pokoju brzeskiego 1918 r., Toruń 2001.

Uspienski B., Car i patriarcha. Charyzmat władzy w Rosji (Bizantyjski model i jego nowe rosyjskie ujęcie), Katowice 1999.

Andrusiewicz A., Eklezjologia megaidei Trzeci Rzym, „Przegląd Religioznawczy”1996, nr 3.

Andrusiewicz A., Trzeci Rzym. Translatio studii – translatio imperii, „Polska i jej wschodni sąsiedzi”1997, t. 1.

Mnicha Filofieja posłanie do Wielkiego Księcia Wasyla III, [w:] Słowo o Bogu i Człowieku. Myśl religijna Słowian Wschodnich doby staroruskiej, Kraków 1995.

Chojnicka K., Idee towarzyszące procesowi uzyskiwania przez Moskwę dominacji na ziemiach ruskich w XV, XVI wieku, [w:] Oblicza Wschodu w kulturze polskiej, Poznań 1999.

Broda M., Idea Moskwy – Trzeciego Rzymu i struktury „duszy świata”, „Polska i jej wschodni sąsiedzi”2004, t. 5.

Heller M., op. cit.

VIII-IX. Monarchia rosyjska w XVI wieku

1. Panowanie Wasyla III:

a) zakończenie procesu jednoczenia ziem wielkoruskich

b) stosunki z Litwą

c) polityka wewnętrzna

2. Trudności wewnętrzne po śmierci Wasyla III

3. Panowanie Iwana IV Groźnego:

a) moskiewska koncepcja państwa i władzy oraz jej realizacja

b) najważniejsze reformy

c) zdobycze terytorialne

d) walka o dostęp do morza

e) oprycznina

4. Rządy Fiodora I

Literatura:

Skrynnikow R. G., Iwan Groźny, Warszawa 1979.

Wójcik Z., Dzieje Rosji 1533-1801, Warszawa 1971.

Uspienski B. A., Żywow W. M., Car i bóg. Semiotyczne aspekty sakralizacji monarchy w Rosji, Warszawa 1992.

Andrusiewicz A., Cywilizacja...

Serczyk W. A., Iwan IV Groźny, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1977.

Andrusiewicz A., Carowie i cesarze Rosji. Szkice biograficzne, Warszawa 2001.

Kowalska H., Znaczenie opryczniny (Na marginesie rozważań o zmianach w obrębie prawa staroruskiego), „Slavia Orientalis”1998, nr 3.

X. Okres „Wielkiej Smuty”

1. Panowanie Borysa Godunowa

2. Kariera Dymitra Samozwańca I

3. Car bojarski – Wasyl Szujski

4. „Łzedymitr II” i „Łzedymitr III”

5. Stosunki polsko-rosyjskie

Literatura:

Andrusiewicz A., Dzieje Wielkiej Smuty, Katowice 1999.

Andrusiewicz A., Dzieje Dymitriady. 1602-1614, t. 1-2, Warszawa 1990.

Uspienski B., Wesele Dymitra Samozwańca, [w:] idem, Religia i semiotyka.

Czerska D., Borys Godunow, Wrocław 1988.

Polak W., O Kreml i Smoleńszczyznę. Polityka Rzeczypospolitej wobec Moskwy w latach 1607-1612, Toruń 1995.

Polak W., Polska a Moskwa na przełomie XVI i XVII wieku, [w:] Między Zachodem a Wschodem. Studia z dziejów Rzeczypospolitej w epoce nowożytnej, Toruń 2002.

Zernack K., op. cit.

XI. Rosja w dobie pierwszych Romanowów (do 1689 roku)

1. Wzmocnienie carskiego absolutyzmu
2. Stosunki społeczne i ekonomiczne (Ułożenie soborowe)
3. Reformy patriarchy Nikona i ich następstwa
4. Polityka zagraniczna
5. Wojny z Polską

Literatura:

Uspienski B., Raskoń i konflikt kulturowy XVII wieku, [w:] idem, Religia i semiotyka.

Zernack K., op. cit.

Kozłowski A., op. cit.

Andrusiewicz A., Carowie i cesarze...

Przybył E., W cieniu Antychrysta. Idee staroobrzędowców w XVII w., Kraków 1999.

Przybył E., Eklezjologiczne przyczyny rozłamu w Cerkwi rosyjskiej w połowie XVII wieku, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia Religiologiczne” 1996, z. 29.

XII. Kultura Rosji w XVI-XVII w.

1. Kultura materialna i duchowa
2. Związki z Zachodem i ich uwarunkowania
3. Specyfika wpływów polskich

Literatura:

Lipatow A., op. cit.

Andrusiewicz A., Cywilizacja...

Billington J. H., op. cit.

Rogalski A., Rosja – Europa. Wzajemne związki, wpływy i zależności kulturalno-literackie, Warszawa 1960.

Łużny R., Pisarze kręgu Akademii Kijowsko-Mohylańskiej a literatura polska. Z dziejów związków kulturalnych polsko-wschodniosłowiańskich XVII-XVIII w., Kraków 1966.

Podraza A., Iwan Pereswiewow, rosyjski pisarz polityczny XVI wieku, „Odrodzenie i Reformacja w Polsce” 1961, t. 6.

Dąb-Kalinowska B., Między Bizancjum a Zachodem. Ikony rosyjskie XVII-XIX wieku, Warszawa 1990.

Przedmiot: Historia powszechna po II wojnie światowej, rok V, semestr zimowy i letni, studia niestacjonarne jednolite magisterskie

Ilość godzin: 20

Forma: wykład . Na wykładach przedstawione zostaną wybrane problemy, zagadnienia z zakresu dziejów politycznych, gospodarczych i szeroko rozumianej kultury Europy i świata w okresie 1945-2000.

Sposób rozliczenia: egzamin. Egzamin będzie miał formę pisemną. Przewidziany jest test: ok. 50 zróżnicowanych pytań (test jednokrotnego wyboru, zaznaczenie wskazanego państwa na mapie, zadania typu: prawda – fałsz, uzupełnienie tekstu).

Wykaz literatury do egzaminu:

Kukułka J., Historia współczesna stosunków międzynarodowych 1945-1994, Warszawa 2003.

Historia polityczna świata XX wieku, red. M. Bankowicz, t. 1-2, Kraków 2004.

Roszkowski W., Półwiecze. Historia polityczna świata po 1945 roku, Warszawa 1997.

Olszewski W., Świat po roku 1945, t. 1-2, Poznań 2000.

Najnowsza historia świata 1945-1995, t. 1-3, pod red. A. Patka, J. Rydla, J. J. Węca, Kraków 2003.

Kukułka J., Stosunki międzynarodowe 1945-2000, Warszawa 2000.

Czubiński A., Historia powszechna XX wieku, Poznań 2006.

Calvocoressi P., Polityka międzynarodowa po 1945 roku, Warszawa 1998.

Czubiński A., Olszewski W., Historia powszechna 1939-1994, Poznań 1995.

Johnson P., Historia świata od roku 1917 do lat 90 - tych, Londyn 1992.

Kennedy P., Mocarstwa świata: narodziny, rozkwit, upadek. Przemiany gospodarcze i konflikty zbrojne w latach 1500-2000, Warszawa 1994.

Historia świata. Ostatnie pięćset lat, red. E. Wright, Warszawa 1992.

Krasuski J., Europa Zachodnia. Dzieje polityczne 1945-1993, Warszawa 1995.

Laqueur W., Historia Europy 1945-1992, Londyn 1993.

Garlicki A., Historia 1815-2004. Polska i świat, Warszawa 2005.

Zernack K., Polska i Rosja. Dwie drogi w dziejach Europy, Warszawa 2000.

Zarys dziejów Afryki i Azji 1869-1996. Historia konfliktów, pod red. A. Bartnickiego, Warszawa 1996.

Wandycz P. S., Cena wolności. Historia Europy Środkowowschodniej od średniowiecza do współczesności, Kraków 1995.

Kosidło A., Dekolonizacja Afryki. Kryzys formalnego imperium Wielkiej Brytanii 1939-1951, Gdańsk 1997.

Bazyłow L., Wieczorkiewicz P., Historia Rosji, Wrocław 2005.

Mrozek B., Historia Najnowsza Azji Południowo-Wschodniej 1917-1970 (Zarys polityczny), Warszawa 1973.

Cziomer E., Historia Niemiec współczesnych 1945-2005, Warszawa 2006.

Krasuski J., Historia Niemiec, Wrocław 2002.

Critchlow D. T., Michałek K., Historia Stanów Zjednoczonych Ameryki, t. 5 1945-1990, Warszawa 1995.

Przedmiot: Historia Polski, I rok filologii polskiej niestacjonarnej, semestr letni

Ilość godzin: 30

Forma: wykład

Sposób rozliczenia: egzamin. Formą egzaminu będzie pisemny test (test zamknięty jednokrotnego wyboru, pytania otwarte, zadania typu: prawda – fałsz) z zakresu historii Polski X-XX w. (polityka, gospodarka, kultura). Obowiązuje znajomość podstawowych faktów, wydarzeń, terminów i postaci – informacji podręcznikowych oraz treści wykładów.

Wymagana literatura:

A. Obowiązkowa:

Cywiński B., Rodowody niepokornych, Warszawa 1996.

Janion M., Żmigrodzka M., Romantyzm i historia, Warszawa 1978.

B. O charakterze podręcznikowo-syntetycznym (do wyboru):

Garlicki A., Historia 1815-2004. Polska i świat, Warszawa 2005.

Zernack K., Polska i Rosja. Dwie drogi w dziejach Europy, Warszawa 2000.

Chwalba A., Historia Polski 1795-1918, Kraków 2001.

Kieniewicz S., Historia Polski 1795-1918, Warszawa 1998.

Brzoza Cz., Sowa A. L., Historia Polski 1918-1945, Kraków 2006.

Friszke A., Polska. Losy państwa i narodu 1939-1989, Warszawa 2003.

Roszkowski W., Historia Polski 1914-2004, Warszawa 2004.

Markiewicz M., Historia Polski 1492-1795, Kraków 2004.

Tazbir J., Zarys historii Polski, Warszawa 1980.

Gierowski J. A., Historia Polski 1505-1764, Warszawa 1989.

Wyrozumski J., Gierowski J., Buszko J., Historia Polski, t. 1-4, Warszawa 1984.

Wyczański A., Polska Rzecz Pospolitą Szlachecką 1454-1764, Warszawa 1991.

Grodecki R., Zachorowski S., Dąbrowski J., Dzieje Polski średniowiecznej, t. 1-2, Kraków 1995.

Konopczyński W., Dzieje Polski nowożytnej 1506-1795, t. 1-2, Warszawa 1999.

Topolski J., Polska w czasach nowożytnych. Od środkowoeuropejskiej potęgi do utraty niepodległości 1501-1795, Poznań 1994.

Pobóg-Malinowski W., Najnowsza historia polityczna Polski 1864-1945, t. 1-3, Warszawa 1990.

Dudek A., Pierwsze lata III Rzeczypospolitej 1989-2001, Kraków 2004.

Roszkowski W., Najnowsza historia Polski, t. 1-3, Warszawa 2003.

Karpiński J., Trzecia niepodległość. Najnowsza historia Polski, Warszawa 2001.

Majcherek J. A., Pierwsza dekada III Rzeczypospolitej 1989-1999, Warszawa 1999.

Przedmiot: Historia powszechna po II wojnie światowej, rok III, semestr zimowy i letni,
studia niestacjonarne pierwszego stopnia

Ilość godzin: 30

Forma: ćwiczenia

Sposób rozliczenia: zaliczenie na stopień

Wykaz realizowanych tematów oraz wymagana literatura:

I. Blżej końca II wojny światowej

5. Przełom lat 1942 i 1943 – zwrot w wojnie
6. Konferencja teherańska, jałtańska i poczdamska
7. Konsekwencje wojny
8. Organizacja Narodów Zjednoczonych:
  1. geneza
  2. główne cele
  3. najważniejsze organy i zasady działania

Literatura:

- Jałta. Szkice i polemiki, pod red. M. M. Drozdowskiego, Warszawa 1996.
Materski W., Teheran, Jałta, San Francisco, Poczdám, Warszawa 1987.
Doliwa-Klepacki Z. M., Encyklopedia organizacji międzynarodowych, Warszawa 1997.
Latoszek E., Proczek M., Organizacje międzynarodowe. Założenia, cele, działalność, Warszawa 2001.
Organizacja Narodów Zjednoczonych bilans i perspektywy, pod red. J. Symonidesa, Warszawa 2006.
Kissinger H., Dyplomacja, Warszawa 1996.
Grudziński P., Przyszłość Europy w koncepcjach Franklina D. Roosevelta (1933-1945), Wrocław 1980.
Gardner L. C., Strefy wpływów. Wielkie mocarstwa i podział Europy, Warszawa 1999.
Batowski H., Wojna a dyplomacja 1945, Poznań 1972.
Gilbert M., Churchill. Biografia, t. 2, Poznań 1997.
Kowalski W. T., Wielka Koalicja, t. 1-3, Warszawa 1972-1977.
Konecki T., Stalingrad, Warszawa 2003.
Sokołowski M., Ostatni rok III Rzeszy, Warszawa 1987.
Cross R., Strącony orzeł. Ostatnie dni Trzeciej Rzeszy, Warszawa 1997.

II. Traktaty pokojowe z Bułgarią, Rumunią, Węgrami i Finlandią (1947 r.)

3. Zakończenie działań wojennych z Bułgarią, Rumunią, Węgrami, Finlandią

4. Sprawa traktatów pokojowych z byłymi sojusznikami i satelitami III Rzeszy na sesjach Rady Ministrów Spraw Zagranicznych 1945-1947 oraz na paryskiej konferencji pokojowej 1946 r.
5. Treść traktatów pokoju z Bułgarią, Rumunią, Węgrami, Finlandią

Literatura:

- Kastory A., Pokój z Rumunią, Bułgarią i Węgrami w polityce wielkich mocarstw (1944-1947), Rzeszów 1981.
- Koryn A., Rumunia w polityce wielkich mocarstw 1944-1947, Wrocław 1983.
- Tomaszewski J., Bułgaria 1944-1970. Trudna droga do socjalizmu, Warszawa 1989.
- Kastory A., Problematyka terytorialna traktatów pokojowych z Rumunią, Bułgarią i Węgrami, w obradach paryskiej konferencji pokojowej 1946 r., „Dzieje Najnowsze” 1971, R. 9.
- Jackiewicz J., Traktat pokojowy z Bułgarią, Ossolineum 1981.
- Nowak R., Węgry 1939-1969, Warszawa 1971.
- Zięba R., Stanowisko Polski w sprawie paryskich traktatów pokojowych 1947, Warszawa 1981.
- Znamierowska-Rakk E., Rozwój stosunków Bułgarii z Grecją i Turcją po II wojnie światowej, 1944-1948, Wrocław 1979.

III. Włochy w stosunkach międzynarodowych 1943-1947

6. Okoliczności upadku dyktatury faszystowskiej
7. Pokonany przeciwnik czy aliant?
8. Problem granicy włosko-jugosłowiańskiej oraz statusu Triestu
9. Sprawa kolonii i odszkodowań
10. Treść układu pokojowego z Włochami (10 lutego 1947 r.)

Źródła:

- Gelberg L., Prawo międzynarodowe i historia dyplomatyczna. Wybór dokumentów, t. 3, Warszawa 1960.

Literatura:

- Procacci G., Historia Włochów, Warszawa 1983.
- Gierowski J. A., Historia Włoch, Ossolineum 1985.
- Laqueur W., Historia Europy 1945-1992, Londyn 1993.
- Rutyna Z., Jugosławia na arenie międzynarodowej 1943-1948, Warszawa 1981.

IV. Początki „zimnej wojny”

4. Teorie dotyczące przyczyn „zimnej wojny”
5. Świat powojenny w oczach Józefa Stalina
6. Linia polityczna Stanów Zjednoczonych:

1. Harry Truman – inspiratorem „mowy fultońskiej” Winstona Churchilla
2. doktryna powstrzymywania (containment)
3. plan Marshalla
4. NSC – 68
7. Powstanie Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego (NATO) i Układu Warszawskiego

Źródła:

Wystąpienie Winstona Churchilla w Fulton 5 marca 1946 r., [w:] Wybór tekstów źródłowych do historii powszechnej po II wojnie światowej, t. 1 (1945-1955), cz. 1, oprac. A. Basak i T. Marczak, Wrocław 1992.

Truman H. S., Do nas należy podtrzymywanie nadziei, [w:] Wielkie mowy historii, pod red. M. Gumkowskiego, Warszawa 2006, t. 3.

Marshall G. C., Plan Marshalla, [w:] Wielkie mowy historii, t. 3.

Literatura:

Kissinger H., op. cit.

Jenkins R., Harry Truman. Pogromca komunizmu, Warszawa 1998.

McCauley M., Rosja, Ameryka i zimna wojna 1949-1991, Wrocław – Warszawa – Kraków 2001.

Critchlow D. T., K. Michałek, Historia Stanów Zjednoczonych Ameryki, t. 5 1945-1990, Warszawa 1995.

Michałek K., Doktryna Trumana: błąd w politycznej kalkulacji czy próba nowego podejścia do bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych?, „Dzieje Najnowsze”, 2/1997.

Gaddis J., Strategie powstrzymywania. Analiza polityki bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych w okresie zimnej wojny, Warszawa 2007.

Janus J., Polityczne aspekty Planu Marshalla, [w:] Z dziejów prób integracji europejskiej od średniowiecza do współczesności, pod red. M. Pułaskiego, Kraków 1995.

Gaddis J. L., Teraz już wiemy. Nowa historia zimnej wojny, Warszawa 1997.

Bartoszewicz H., Polityka Związku Sowieckiego wobec państw Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1944-1948, Warszawa 1999.

Holloway D., Stalin i bomba. Związek Radziecki a energia atomowa 1939-1956, Warszawa 1996.

V. Niemcy w latach 1945-1969

1. Sytuacja Niemiec po II wojnie światowej
2. I kryzys berliński
3. Powstanie dwóch państw niemieckich
4. Specyfika i funkcjonowanie NRD oraz RFN
5. Zachodniemiecki cud gospodarczy
6. II kryzys berliński

Źródła:

Kennedy J. F., Jestem berlińczykiem, [w:] Wielkie mowy historii, t. 4. Ustawa Zasadnicza (Konstytucja) Republiki Federalnej Niemiec z 23 maja 1949 r. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland vom 23. Mai 1949. Wersja niemiecka i polska z uwzględnieniem kolejnych zmian, red. L. Janicki, Poznań 1997.

Literatura:

Garton Ash T., Niemieckość NRD, Londyn 1989.
Cziomer E., Historia Niemiec współczesnych 1945-2005, Warszawa 2006.
Cziomer E., Zarys historii Niemiec powojennych 1945-1995, Warszawa 1997.
Krasuski J., Historia Niemiec, Wrocław 2002.
Andrzejewski M., Od Bismarcka do Schrödera: portrety niemieckich kanclerzy, Gdańsk 2003.
Pastusiak L., Wielkie mocarstwa wobec podziału i zjednoczenia Niemiec, Katowice 1983.
Serczyk J., Podzielone Niemcy. Przegląd dziejów niemieckich od kapitulacji Trzeciej Rzeszy do zjednoczenia obu państw niemieckich, Toruń 1993.
Krasuski J., Historia RFN, Warszawa 1987.
Krasuski J., Polityka czterech mocarstw wobec Niemiec 1945-1949, Poznań 1967.
Cziomer E., Polityka zagraniczna RFN, Warszawa 1988.
Madajczyk Cz., Czy Niemiecka Republika Demokratyczna była niechcianym dzieckiem Stalina?, „Dzieje Najnowsze” 1998, R. 30, nr 1
Węc J. J., CDU/CSU wobec polityki niemieckiej RFN 1949-1969, Kraków 2000.
Solak J., Niemcy w NATO, Warszawa 1999.

VI-VII. Najważniejsze kryzysy międzynarodowe i konflikty zbrojne związane z „zimną wojną” (do początku lat 70.XX w.)

6. Wojna koreańska:
  1. geneza
  2. przebieg
  3. znaczenie międzynarodowe
7. Konflikt sueski
8. Kryzys kubański
9. Wojna w Wietnamie:
  1. przyczyny (teoria domina)
  2. specyfika
  3. znaczenie

Źródła:

- MacArthur D., Starzy żołnierze nigdy nie umierają, [w:] Wielkie mowy historii, t. 3.
Eisenhower D. D., Orędzie do Kongresu, 10 I 1957 r., [w:] Ciekawa historia ONZ, Warszawa 1963.
Castro F., Ojczyzna albo śmierć, [w:] Wielkie mowy historii, t. 3.

Literatura:

- Ostaszewski P., Wietnam. Najdłuższy konflikt powojennego świata 1945-1975, Warszawa 2000.
Podhoretz N., Dlaczego byliśmy w Wietnamie?, Gdynia - Warszawa 1991.
Dmochowski A., Wietnam 1962-1975, Warszawa 2003.
Zubkow W., Pleszakow K., Zimna wojna zza kulis Kremla. Od Stalina do Chruszczowa, Warszawa 1999.
Lowe P., Wojna koreańska, Warszawa 1995.
Kissinger H., op. cit.
Dziak W. J., Korea pokój czy wojna, Warszawa 2003.
Kubiak K., Kuba od rewolucji do kryzysu raketowego, Warszawa 1996.
Dziak W. J., Kim Ir Sen. Dzieło i polityczne wizje, Warszawa 2000.

VIII. Proces dekolonizacji – imperium brytyjskie

6. Wpływ II wojny światowej na sytuację w koloniach
7. Przebieg dekolonizacji na przykładzie Ghany
8. Związki między dekolonizacją a „zimną wojną”
9. Geneza i cele ruchu państw niezaangażowanych

Literatura:

- Prokopczuk J., Likwidacja systemu kolonialnego w Afryce Zachodniej, Warszawa 1967.
Kiwerska J., Rozpad imperium brytyjskiego w Afryce, Warszawa 1989.
Malinowski M., Ideologie afrykańskie 1945-1985, Warszawa 1986.
Johnson P., Historia świata od roku 1917 do lat 90 - tych, Londyn 1992, rozdz. 14 i 15.
Kosidło A., Wielka Brytania a dekolonizacja 1945-1964, [w:] Zakończenie II wojny światowej. Polityka i dyplomacja międzynarodowa 1945-2005, pod red. M. Nurka, Gdańsk 2006.
Kosidło A., Dekolonizacja Afryki: Ghana. Droga do samodzielności państwowej 1951-1957, Gdańsk 2000.

Kosidło A., Dekolonizacja Afryki. Kryzys formalnego imperium Wielkiej Brytanii (1939-1951), Gdańsk 1997.

IX. Niemcy w latach 1969-1998

1. Zachodnioniemiecka Ostpolitik i jej następstwa
2. Normalizacja stosunków między RFN i NRD
3. ZSRR i USA wobec problemu niemieckiego
4. Upadek realnego socjalizmu w NRD
5. Zjednoczenie dwóch państw niemieckich i jego konsekwencje

Źródła:

Teltschik H., 329 dni. Zjednoczenie Niemiec w zapiskach doradcy kanclerza, Warszawa 1992.

Kohl H., Pragnąłem jedności Niemiec, Warszawa 1999.

Literatura:

Cziomer E., Historia Niemiec współczesnych 1945-2005, Warszawa 2006.

Cziomer E., Zarys historii Niemiec powojennych 1945-1995, Warszawa 1997.

Andzejewski M., op. cit.

Serczyk J., op. cit.

Pastusiak L., op. cit.

Zjednoczenie Niemiec. Studia politologiczno-ekonomiczno-prawne, red. L. Janicki, B. Koszel, W. Wilczyński, Poznań 1996.

Pięciak W., Jak obalano mur. Niemcy 1989-1996, Kraków 1996.

Kerski B., Otwarta brama. Niemcy między zjednoczeniem a końcem stulecia, Olsztyn 1999.

Garton Ash T., Wiosna obywateli. Rewolucja 1989 widziana w Warszawie, Budapeszcie, Berlinie i Pradze, Londyn 1990.

Gorzkowski J., Morawski W., Jesień narodów, Warszawa 1991.

X. Upadek imperium radzieckiego

1. Michaił Gorbaczow i jego reformy
2. Rozpad ZSRR – przyczyny i następstwa
3. Pucz Janajewa
4. Powstanie Wspólnoty Niepodległych Państw
5. Działalność Borysa Jelcyna
6. Oblicze współczesnej Rosji

Źródła:

Jelcyn B., Notatki prezydenta, Warszawa 1995.

Gorbaczow M., Przebudowa i nowe myślenie dla naszego kraju i całego świata, Warszawa 1988.

Literatura:

- Czajkowski A., Demokratyzacja Rosji w latach 1987-1999, Wrocław 2001.
Dobbs M., Precz z Wielkim Bratem. Upadek imperium radzieckiego, Poznań 1998.
Remnick D., Grobowiec Lenina. Ostatnie dni imperium radzieckiego, Warszawa 1997.
Thom F., Czas Gorbaczowa, Warszawa 1990.
Brzeziński Z., Wielkie bankructwo. Narodziny i śmierć komunizmu w XX wieku, Paryż 1990.
Marciniak W., Rozgrabione Imperium. Upadek Związku Sowieckiego i powstanie Federacji Rosyjskiej, Kraków 2004.
Rakowski M. F., Michaił Gorbaczow – pieriestrojka dla Europy i świata, [w:] Europa a Rosja. Opinie, konflikty, współpraca. Studia pod red. Z. Anculewicza i J. Sobczaka, Olsztyn 2003.
Lipatow A. W., Rosja i Polska: konfrontacja i grawitacja. Historia Kultura Literatura Polityka, Toruń 2003, rozdz. VI.
Narody i nacjonalizm w federacji rosyjskiej, red. P. Timofiejuk, A. Wierzbicki, E. Zieliński, Warszawa 2004.
Miecik I., Gwardia Putina, „Polityka” 2005, nr 33.
Kacwicz M., Zaucha A., Putinowska groteska, „Newsweek” 2004, nr 6.
Bazyłow L., Wieczorkiewicz P., Historia Rosji, Wrocław 2005.

Przedmiot: Historia powszechna po II wojnie światowej, rok V, semestr zimowy i letni,
studia niestacjonarne jednolite magisterskie

Ilość godzin: 20

Forma: ćwiczenia

Sposób rozliczenia: zaliczenie na stopień

Wykaz realizowanych tematów oraz wymagana literatura:

I. Blżej końca II wojny światowej

9. Przełom lat 1942 i 1943 – zwrot w wojnie
10. Konferencja teherańska, jałtańska i poczdamska
11. Konsekwencje wojny
12. Organizacja Narodów Zjednoczonych:
  1. geneza
  2. główne cele
  3. najważniejsze organy i zasady działania

Literatura:

- Jałta. Szkice i polemiki, pod red. M. M. Drozdowskiego, Warszawa 1996.
Materski W., Teheran, Jałta, San Francisco, Poczdám, Warszawa 1987.
Doliwa-Klepacki Z. M., Encyklopedia organizacji międzynarodowych, Warszawa 1997.
Latoszek E., Proczek M., Organizacje międzynarodowe. Założenia, cele, działalność, Warszawa 2001.
Organizacja Narodów Zjednoczonych bilans i perspektywy, pod red. J. Symonidesa, Warszawa 2006.
Kissinger H., Dyplomacja, Warszawa 1996.
Grudziński P., Przyszłość Europy w koncepcjach Franklina D. Roosevelta (1933-1945), Wrocław 1980.
Gardner L. C., Strefy wpływów. Wielkie mocarstwa i podział Europy, Warszawa 1999.
Batowski H., Wojna a dyplomacja 1945, Poznań 1972.
Gilbert M., Churchill. Biografia, t. 2, Poznań 1997.
Kowalski W. T., Wielka Koalicja, t. 1-3, Warszawa 1972-1977.
Konecki T., Stalingrad, Warszawa 2003.
Sokołowski M., Ostatni rok III Rzeszy, Warszawa 1987.
Cross R., Strącony orzeł. Ostatnie dni Trzeciej Rzeszy, Warszawa 1997.

II. Traktaty pokojowe z Bułgarią, Rumunią, Węgrami i Finlandią (1947 r.)

6. Zakończenie działań wojennych z Bułgarią, Rumunią, Węgrami, Finlandią

7. Sprawa traktatów pokojowych z byłymi sojusznikami i satelitami III Rzeszy na sesjach Rady Ministrów Spraw Zagranicznych 1945-1947 oraz na paryskiej konferencji pokojowej 1946 r.
8. Treść traktatów pokoju z Bułgarią, Rumunią, Węgrami, Finlandią

Literatura:

- Kastory A., Pokój z Rumunią, Bułgarią i Węgrami w polityce wielkich mocarstw (1944-1947), Rzeszów 1981.
- Koryn A., Rumunia w polityce wielkich mocarstw 1944-1947, Wrocław 1983.
- Tomaszewski J., Bułgaria 1944-1970. Trudna droga do socjalizmu, Warszawa 1989.
- Kastory A., Problematyka terytorialna traktatów pokojowych z Rumunią, Bułgarią i Węgrami, w obradach paryskiej konferencji pokojowej 1946 r., „Dzieje Najnowsze” 1971, R. 9.
- Jackiewicz J., Traktat pokojowy z Bułgarią, Ossolineum 1981.
- Nowak R., Węgry 1939-1969, Warszawa 1971.
- Zięba R., Stanowisko Polski w sprawie paryskich traktatów pokojowych 1947, Warszawa 1981.
- Znamierowska-Rakk E., Rozwój stosunków Bułgarii z Grecją i Turcją po II wojnie światowej, 1944-1948, Wrocław 1979.

III. Włochy w stosunkach międzynarodowych 1943-1947

11. Okoliczności upadku dyktatury faszystowskiej
12. Pokonany przeciwnik czy aliant?
13. Problem granicy włosko-jugosłowiańskiej oraz statusu Triestu
14. Sprawa kolonii i odszkodowań
15. Treść układu pokojowego z Włochami (10 lutego 1947 r.)

Źródła:

Gelberg L., Prawo międzynarodowe i historia dyplomatyczna. Wybór dokumentów, t. 3, Warszawa 1960.

Literatura:

- Procacci G., Historia Włochów, Warszawa 1983.
- Gierowski J. A., Historia Włoch, Ossolineum 1985.
- Laqueur W., Historia Europy 1945-1992, Londyn 1993.
- Rutyna Z., Jugosławia na arenie międzynarodowej 1943-1948, Warszawa 1981.

IV. Początki „zimnej wojny”

8. Teorie dotyczące przyczyn „zimnej wojny”
9. Świat powojenny w oczach Józefa Stalina
10. Linia polityczna Stanów Zjednoczonych:

1. Harry Truman – inspiratorem „mowy fultońskiej” Winstona Churchilla
  2. doktryna powstrzymywania (containment)
  3. plan Marshalla
  4. NSC – 68
11. Powstanie Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego (NATO) i Układu Warszawskiego

Źródła:

Wystąpienie Winstona Churchilla w Fulton 5 marca 1946 r., [w:] Wybór tekstów źródłowych do historii powszechnej po II wojnie światowej, t. 1 (1945-1955), cz. 1, oprac. A. Basak i T. Marczak, Wrocław 1992.

Truman H. S., Do nas należy podtrzymywanie nadziei, [w:] Wielkie mowy historii, pod red. M. Gumkowskiego, Warszawa 2006, t. 3.

Marshall G. C., Plan Marshalla, [w:] Wielkie mowy historii, t. 3.

Literatura:

Kissinger H., op. cit.

Jenkins R., Harry Truman. Pogromca komunizmu, Warszawa 1998.

McCauley M., Rosja, Ameryka i zimna wojna 1949-1991, Wrocław – Warszawa – Kraków 2001.

Critchlow D. T., K. Michałek, Historia Stanów Zjednoczonych Ameryki, t. 5 1945-1990, Warszawa 1995.

Michałek K., Doktryna Trumana: błąd w politycznej kalkulacji czy próba nowego podejścia do bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych?, „Dzieje Najnowsze”, 2/1997.

Gaddis J., Strategie powstrzymywania. Analiza polityki bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych w okresie zimnej wojny, Warszawa 2007.

Janus J., Polityczne aspekty Planu Marshalla, [w:] Z dziejów prób integracji europejskiej od średniowiecza do współczesności, pod red. M. Pułaskiego, Kraków 1995.

Gaddis J. L., Teraz już wiemy. Nowa historia zimnej wojny, Warszawa 1997.

Bartoszewicz H., Polityka Związku Sowieckiego wobec państw Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1944-1948, Warszawa 1999.

Holloway D., Stalin i bomba. Związek Radziecki a energia atomowa 1939-1956, Warszawa 1996.

V. Niemcy w latach 1945-1969

1. Sytuacja Niemiec po II wojnie światowej
2. I kryzys berliński
3. Powstanie dwóch państw niemieckich
4. Specyfika i funkcjonowanie NRD oraz RFN
5. Zachodniemiecki cud gospodarczy
6. II kryzys berliński

Źródła:

Kennedy J. F., Jestem berlińczykiem, [w:] Wielkie mowy historii, t. 4. Ustawa Zasadnicza (Konstytucja) Republiki Federalnej Niemiec z 23 maja 1949 r. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland vom 23. Mai 1949. Wersja niemiecka i polska z uwzględnieniem kolejnych zmian, red. L. Janicki, Poznań 1997.

Literatura:

Garton Ash T., Niemieckość NRD, Londyn 1989.
Cziomer E., Historia Niemiec współczesnych 1945-2005, Warszawa 2006.
Cziomer E., Zarys historii Niemiec powojennych 1945-1995, Warszawa 1997.
Krasuski J., Historia Niemiec, Wrocław 2002.
Andrzejewski M., Od Bismarcka do Schrödera: portrety niemieckich kanclerzy, Gdańsk 2003.
Pastusiak L., Wielkie mocarstwa wobec podziału i zjednoczenia Niemiec, Katowice 1983.
Serczyk J., Podzielone Niemcy. Przegląd dziejów niemieckich od kapitulacji Trzeciej Rzeszy do zjednoczenia obu państw niemieckich, Toruń 1993.
Krasuski J., Historia RFN, Warszawa 1987.
Krasuski J., Polityka czterech mocarstw wobec Niemiec 1945-1949, Poznań 1967.
Cziomer E., Polityka zagraniczna RFN, Warszawa 1988.
Madajczyk Cz., Czy Niemiecka Republika Demokratyczna była niechcianym dzieckiem Stalina?, „Dzieje Najnowsze” 1998, R. 30, nr 1
Węc J. J., CDU/CSU wobec polityki niemieckiej RFN 1949-1969, Kraków 2000.
Solak J., Niemcy w NATO, Warszawa 1999.

VI-VII. Najważniejsze kryzysy międzynarodowe i konflikty zbrojne związane z „zimną wojną” (do początku lat 70.XX w.)

10. Wojna koreańska:
  1. geneza
  2. przebieg
  3. znaczenie międzynarodowe
11. Konflikt sueski
12. Kryzys kubański
13. Wojna w Wietnamie:
  1. przyczyny (teoria domina)
  2. specyfika
  3. znaczenie

Źródła:

- MacArthur D., Starzy żołnierze nigdy nie umierają, [w:] Wielkie mowy historii, t. 3.
Eisenhower D. D., Orędzie do Kongresu, 10 I 1957 r., [w:] Ciekawa historia ONZ, Warszawa 1963.
Castro F., Ojczyzna albo śmierć, [w:] Wielkie mowy historii, t. 3.

Literatura:

- Ostaszewski P., Wietnam. Najdłuższy konflikt powojennego świata 1945-1975, Warszawa 2000.
Podhoretz N., Dlaczego byliśmy w Wietnamie?, Gdynia - Warszawa 1991.
Dmochowski A., Wietnam 1962-1975, Warszawa 2003.
Zubkow W., Pleszakow K., Zimna wojna zza kulis Kremla. Od Stalina do Chruszczowa, Warszawa 1999.
Lowe P., Wojna koreańska, Warszawa 1995.
Kissinger H., op. cit.
Dziak W. J., Korea pokój czy wojna, Warszawa 2003.
Kubiak K., Kuba od rewolucji do kryzysu raketowego, Warszawa 1996.
Dziak W. J., Kim Ir Sen. Dzieło i polityczne wizje, Warszawa 2000.

VIII. Proces dekolonizacji – imperium brytyjskie

10. Wpływ II wojny światowej na sytuację w koloniach
11. Przebieg dekolonizacji na przykładzie Ghany
12. Związki między dekolonizacją a „zimną wojną”
13. Geneza i cele ruchu państw niezaangażowanych

Literatura:

- Prokopczuk J., Likwidacja systemu kolonialnego w Afryce Zachodniej, Warszawa 1967.
Kiwerska J., Rozpad imperium brytyjskiego w Afryce, Warszawa 1989.
Malinowski M., Ideologie afrykańskie 1945-1985, Warszawa 1986.
Johnson P., Historia świata od roku 1917 do lat 90 - tych, Londyn 1992, rozdz. 14 i 15.
Kosidło A., Wielka Brytania a dekolonizacja 1945-1964, [w:] Zakończenie II wojny światowej. Polityka i dyplomacja międzynarodowa 1945-2005, pod red. M. Nurka, Gdańsk 2006.
Kosidło A., Dekolonizacja Afryki: Ghana. Droga do samodzielności państwowej 1951-1957, Gdańsk 2000.

Kosidło A., Dekolonizacja Afryki. Kryzys formalnego imperium Wielkiej Brytanii (1939-1951), Gdańsk 1997.

IX. Niemcy w latach 1969-1998

1. Zachodnioniemiecka Ostpolitik i jej następstwa
2. Normalizacja stosunków między RFN i NRD
3. ZSRR i USA wobec problemu niemieckiego
4. Upadek realnego socjalizmu w NRD
5. Zjednoczenie dwóch państw niemieckich i jego konsekwencje

Źródła:

Teltschik H., 329 dni. Zjednoczenie Niemiec w zapiskach doradcy kanclerza, Warszawa 1992.
Kohl H., Pragnąłem jedności Niemiec, Warszawa 1999.

Literatura:

Cziomer E., Historia Niemiec współczesnych 1945-2005, Warszawa 2006.
Cziomer E., Zarys historii Niemiec powojennych 1945-1995, Warszawa 1997.
Andzejewski M., op. cit.
Serczyk J., op. cit.
Pastusiak L., op. cit.
Zjednoczenie Niemiec. Studia politologiczno-ekonomiczno-prawne, red. L. Janicki, B. Koszel, W. Wilczyński, Poznań 1996.
Pięciak W., Jak obalano mur. Niemcy 1989-1996, Kraków 1996.
Kerski B., Otwarta brama. Niemcy między zjednoczeniem a końcem stulecia, Olsztyn 1999.
Garton Ash T., Wiosna obywateli. Rewolucja 1989 widziana w Warszawie, Budapeszcie, Berlinie i Pradze, Londyn 1990.
Gorzowski J., Morawski W., Jesień narodów, Warszawa 1991.

X. Upadek imperium radzieckiego

1. Michaił Gorbaczow i jego reformy
2. Rozpad ZSRR – przyczyny i następstwa
3. Pucz Janajewa
4. Powstanie Wspólnoty Niepodległych Państw
5. Działalność Borysa Jelcyna
6. Oblicze współczesnej Rosji

Źródła:

Jelcyn B., Notatki prezydenta, Warszawa 1995.

Gorbaczow M., Przebudowa i nowe myślenie dla naszego kraju i całego świata, Warszawa 1988.

Literatura:

- Czajkowski A., Demokratyzacja Rosji w latach 1987-1999, Wrocław 2001.
Dobbs M., Precz z Wielkim Bratem. Upadek imperium radzieckiego, Poznań 1998.
Remnick D., Grobowiec Lenina. Ostatnie dni imperium radzieckiego, Warszawa 1997.
Thom F., Czas Gorbaczowa, Warszawa 1990.
Brzeziński Z., Wielkie bankructwo. Narodziny i śmierć komunizmu w XX wieku, Paryż 1990.
Marciniak W., Rozgrabione Imperium. Upadek Związku Sowieckiego i powstanie Federacji Rosyjskiej, Kraków 2004.
Rakowski M. F., Michaił Gorbaczow – pieriestrojka dla Europy i świata, [w:] Europa a Rosja. Opinie, konflikty, współpraca. Studia pod red. Z. Anculewicza i J. Sobczaka, Olsztyn 2003.
Lipatow A. W., Rosja i Polska: konfrontacja i grawitacja. Historia Kultura Literatura Polityka, Toruń 2003, rozdz. VI.
Narody i nacjonalizm w federacji rosyjskiej, red. P. Timofiejuk, A. Wierzbicki, E. Zieliński, Warszawa 2004.
Miecik I., Gwardia Putina, „Polityka” 2005, nr 33.
Kacwicz M., Zaucha A., Putinowska groteska, „Newsweek” 2004, nr 6.
Bazyłow L., Wieczorkiewicz P., Historia Rosji, Wrocław 2005.